

ISSN 0027-8084
УДК 808.61/.62

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК САНУ

НАШ ЈЕЗИК

XXXIX/1-4

БЕОГРАД
2008

М.Ш.

НАШ ЈЕЗИК

Књига XXXIX

Св. 1–4 (2008)

САДРЖАЈ

Ч л а н ц и

Приступ српским речима <i>он</i> и <i>неко</i> усклађен с актуелним теоријским виђењима (МИЛКА ИВИЋ)	3
Велико слово „из поштовања“ (МИЛАН ШИПКА)	5
Творба, значење и деκлинација именица на <i>-истī(a)</i> (МИЛАН ШИПКА)	19
О проблемима превођења неких лексичких јединица из области православне духовности са руског на српски језик (РУЖИЦА БАЈИЋ)	35
О неким поступцима лексикографске обраде твореница (ВЛАДАН ЈОВАНОВИЋ)	43
О принципима за израду речника колокација у српском језику (ГОРДАНА ШТРБАЦ)	53
О облицима глагола <i>(-)бд(j)еиѝи</i> и <i>снабд(j)еиѝи</i> (МАРИНА СПАСОЈЕВИЋ)	69
<i>Бесјослен</i> или <i>незайослен</i> (МИРЈАНА ГОЧАНИН – ИВАНА ЛАЗИЋ-КОЊИК)	81

П р и к а з и

Милка Ивић, <i>Лингвистички огледи</i> , Треће, допуњено издање (МАРИНА СПАСОЈЕВИЋ)	87
В. П. Гудков, <i>Исследование частных вопросов истории славянских языков</i> (МОТОКИ НОМАЋИ)	91
<i>Зборник Мајнице српске за славистику 71–72</i> (МАРИЈА МИЛОСАВЉЕВИЋ)	95
Нова истраживања језичке слике стварности (СРЕТО ТАНАСИЋ)	101

Ново о творби именица у српском језику (ВЛАДАН ЈОВАНОВИЋ).....	105
Милан Шипка, <i>Култура говора</i> (МАРИНА НИКОЛИЋ)	111
Од пописа преко описа до прописа – <i>Језичке доумице</i> , књига друга (ДРАГАНА НАСТАНОВИЋ)	115
Др Софија Мићић, <i>Медицински речник: енглеско-српски</i> , <i>српско-енглески</i> (ИВАНА ЛАЗИЋ-КОЊИК).....	119
<i>Српски језик у (кон)тексту</i> (МИЛИЦА МАРЈАНОВИЋ)	123
Biljana Radić-Bojanić, <i>Diskurs elektronskih časkaonica na engleskom i</i> <i>srpskom jeziku, neko za chat?!</i> (БОЈАНА МОЈСИЛОВИЋ)	129

ГОРДАНА ШТРБАЦ
(Филозофски факултет, Нови Сад)

О ПРИНЦИПИМА ЗА ИЗРАДУ РЕЧНИКА КОЛОКАЦИЈА У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

На примеру колокабилности лексеме *глас* у раду се настоје утврдити основни критерији који би били релевантни при изради речника колокација у српском језику. Утврђивање колокационог опсега наведене лексеме у извесној мери доприноси осветљавању општих законитости по којима лексеме ступају у синтагматске односе.

Кључне речи: колокација, колокациони опсег, синтагматски односи.

1. Предмет, циљ истраживања и термилошке напомене

1.1. Уланчавање лексема на синтагматској осиг, њихово међусобно удруживање и комбиновање представљају важне сегменте функционисања језичког система. Изолована, истргнута из контекста, ван споја с другим јединицама, лексема је само теоријски конструкт. Свој прави живот она остварује тек у одговарајућем окружењу формирајући с другим лексемама граматички и семантички исправне, одн. прагматички прихватљиве синтагматско-парадигматске скупове, па су изучавања ове врсте драгоцене за лингвистику. С једне стране, резултати таквих истраживања могу бити примењени у поступку усвајања једног језика као страног јер омогућавају адекватно овладавање њиме, тј. стицање таквог знања које би било што приближније знању изворног говорника. На другој страни, такви резултати значајни су за осветљавање природе самог језика, његове лексичке структуре, семантичких законитости итд. и могу се искористити за израду посебног типа речника.

Речника колокација који би указивали на семантичку компатибилност и спојивост лексема у српском језику нема. Извесни подаци о томе могу се добити у дескриптивним речницима, где се често дају подаци у заградама о томе које се лексеме уобичајено јављају уз одређену реч.¹ Стога је врло важно

¹ Тако се, на пример, у *Речнику српскохрватског књижевног и народног језика* (у даљем тексту РСАНУ) уз лексему *глас* под 1.в. налази дефиниција са следећим лексикографским решењем: „звучи неживих звучних извора (музичких инструмената и др.); шумови које одају разни предмети, направе или које изазивају природне појаве“. Податак у загради казује више о природи лексеме која се обично јавља уз реч *глас* када се она реализује у наведеном значењу.

да при обради једне лексеме лексикограф сагледа њено шире окружење те да примерима, уколико му то грађа дозвољава, понуди што већи број уобичајених контекста у којима се она појављује.

Циљ овога истраживања јесте да се укаже на основне принципе за израду посебног речника у којем ће бити назначене различите могућности комбиновања речи. То ће бити учињено на примеру лексеме *глас* тако што ће се утврдити опште законитости које регулишу ступање ове именичке лексеме у двочлане спојеве како би се установили критерији релевантни за њено представљање у речнику колокација. У овом раду бавићемо се само лексичко-семантичком спојивошћу речи, док граматичка спојивост, која, такође, представља важан сегмент када је реч о везивању лексема на синтагматској оси, овога пута неће бити разматрана.²

1.2. Како наводи Р. Драгићевић (2007), за указивање на двочлане лексемске спојеве у лингвистичкој литератури (домаћој и иностраној) користе се различити називи у зависности од тога који се аспект тих спојева жели нагласити.³ У истраживањима на корпусу енглеског језика у употреби је често термин *колокација*,⁴ којим ћемо се и ми служити, и то у оном одређењу које је, ослањајући се на учења других аутора о лексичким спојевима у енглеском,⁵ поставио Т. Прћић: „Колокација представља уобичајен, а понекад и редован, двочлани спој једне лексеме с неком другом, по правилу унутар одређене синтаксичке јединице – синтагме или, нешто ређе, реченице...“ (Прћић 1997: 116).⁶ Према речима Т. Прћића, у питању су композитивни и дифузни лексички спојеви који испољавају висок степен прозирности, релативно слабу постојаност те могућу или минималну заменљивост (Прћић 1997: 119–120). Лексеме које граде двочлани спој колоцирајући међусобно зову се *колокацијима*, при чему њихов статус није равноправан јер се увек могу разликовати примарни и секундарни колокат (Прћић 1997). Примарни колокат „наступа као тежиште колокације и главни носилац значења, док га онај други, секундарни, поближе одређује или описује“ (Прћић 1997: 118).⁷ У зависности од врсте и међусобног односа речи које колоцирају Т. Прћић разликује шест

² О принципима израде речника који би описивали граматичке аспекте улачавања лексема било је речи у следећим истраживањима: Штрбац (2005а) и Штрбац (2005б), а о потреби за њиховом израдом говорили су пре тога и многи други аутори, нпр.: У. Енгел, П. Микић (1982), Г. Иричанин (1997), М. Киршова (1997), Ј. Михајловић (1998), З. Тополињска (2002) итд. Једини реакцијски речник нашег језика начинили су В. Петровић и К. Дудић (1989).

³ Тако су у употреби термини: лексичко слагање, лексичка спојивост, лексичка солидарност, лексичко партнерство, колокација, семантичка позиција итд. (Драгићевић 2007: 214).

⁴ О британској употреби овог термина, одн. о различитим теоријским приступима британских аутора овом лингвистичком феномену веома детаљно говори Д. Перваз у: Перваз (1990).

⁵ То су: Алертон, Картер, Кауи, Круз, Готштајн, Липка, Лајонс, Нејгебауер, Перваз и др. Детаљније в. у: Прћић 1997.

⁶ Према речима Љ. Готштајн (1986), појам колокације у лингвистику је увео Ферг.

⁷ А. Нејгебауер (1982) говори о главном и зависном колокату с обзиром на његову семантичку подређеност или подређеност.

структурних типова колокација.⁸ Ове, тзв. *лексичке колокације* треба одвојити од тзв. *граматичких колокација* или *колигација* које представљају обавезне спојеве (Прћић 1997: 119). Исти аутор напомиње да је могућност уланчавања лексема, тј. њихова колокабилност условљена како семантичким (унутарјезичким) тако и прагматичким (ванјезичким) чиниоцима.⁹ Према степену везаности, Т. Прћић све колокације дели на отворене, ограничене и везане.¹⁰

2. Колокације с именицом *глас*

2.1. За потребе овог истраживања одабране су колокације с лексемом *глас* као примарним колокатом. Наведена лексема, према РСАНУ, има осам значења и у оквиру сваког од њих по неколико подзначања, те конституише велик број устаљених вишечланих скупова (сврстаних у РСАНУ под израз). Већ на самом почетку овакав лексикографски опис упућује на то да ће колока-

⁸ Следећи класификације које су понудили *Комбинаџорни речник енглеског језика* (Бенсон и др. 1990), *Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English* и Љ. Готштајн (1986) Т. Прћић разликује следеће структурне типове колокација: именица + глагол (где је примарни колокат именица у субјекатској позицији, а глагол је секундарни колокат и он има предикатску функцију – глагол казује шта субјекат ради), глагол + именица (примарни колокат је именица у објекатској функцији, а глагол казује шта се с тим објектом обичајено ради), придев + именица (примарни колокат је именица, а секундарни придев и он казује какво се својство приписује именици), глагол + прилог (примарни колокат је глагол, а секундарни прилог и њиме се исказује начин обављања радње), прилог + придев (примарни колокат је придев, а прилогом као секундарним колокатом указује се на то како се неко својство испољава) и именица + именица у генитиву (примарни колокат је именица у генитиву, док секундарни саопштава типичан део онога што је њоме изражено) (Прћић: 1997: 118–119).

⁹ У нашој лингвистичкој литератури колокацијама су се бавили и други аутори, али претежно на корпусу енглеског језика или пратећи овај проблем на релацији енглески-српски, те разматрајући литературу, такође, на овом језику. А. Нејгебауер (1982) скреће пажњу на то да британски граматичари користе термин колокација у различитим значењима те да се он може односити на два појма. С једне стране, њиме се може упућивати на „феномен или процес спајања у смислу дефиниције“, а с друге стране, може означавати и „резултат спајања у смислу дефиниције“ (Нејгебауер 1982: 341). А. Нејгебауер разликује следеће нивое колокација: лексички, синтагматски и реченички, и издваја следеће типове: лексичко-семантички, лексичко-семиотички, фразеолошко-семиотички и реченично-семиотички (Нејгебауер 1982: 341). Овим проблемима бавила се и Љ. Готштајн (1986) у оквиру својих истраживања синонимије у колокацијама, такође, на примерима енглеског језика ограничавајући свој корпус на научну аргументацију. Ова ауторка бави се дефинисањем колокације уопште, њеним односом према значењу, разграничавањем колокације од слободних спојева речи и идиома, као и њеном структуром. Појам колокације, али на примерима нашег језика, разматра М. Риђановић називајући ове односе међу речима „комшијским“ (Риђановић 1985). Овај аутор посебно истиче семантичку везу међу члановима колокације напомињући да она може бити немогућа, могућа и пожељна (Риђановић 1985: 314). Уколико се у том споју фокусира једна лексема, може се, према речима овог аутора, начинити скала „на чијем [се] једном крају налазе оне које 'другују' са скоро свим осталим ријечима што су с њима граматички компатибилне ... а на другом крају оне чије је 'друштво' ограничено на једну или двије ријечи ... Између та два краја могу се поредати остале више или мање 'дружељубиве' ријечи“ (Риђановић 1985: 317). Како истиче М. Риђановић, значење једне речи у великој мери одређено је контекстом у којем се она појављује.

¹⁰ У отворене колокације спадају оне у којима се углавном као секундарни колокат јављају лексема с општим значењем. Ограничене колокације конституишу лексема умереног колокационог опсега, док се у везаним колокацијама у улози секундарног колката налазе лексема специфичног смисла (Прћић 1997: 121–123).

билност лексеме *глас* у великој мери бити условљена њеном богатом полисемантичком структуром те да ће посебан проблем представљати одвајање колокација од идиоматизованих конструкција, одн. одвајање фразеологизама од устаљених израза.

Дакле, у фокусу наше пажње налазе се колокације у којима је примарни колокат именица *глас*, а секундарни нека друга врста речи – најчешће придев и глагол, одн. друга именица, предлог итд., што зависи од њене конкретне семантичке реализације. Поред тога, важно је рећи да овом приликом неће бити разматрана сва значења и подзначења лексеме *глас* забележена у РСАНУ, већ само она која су актуелна и необележена у било ком смислу.

2.2. *Глас* = 'звук': Према РСАНУ, основно значење лексеме *глас* (забележено под бројем 1) одређено је као 'звук или збир звукова људских говорних органа'.¹¹ Пошто овакав лексикографски опис указује на појам који је произведен ангажовањем говорних органа, с наведеном лексемом колоцирају именице у генитиву којима се указује на извор звука, одн. на онога који свесним деловањем и покретањем говорног апарата тај звук производи или коме он припада.¹² У питању су, дакле, именичке речи којима се именују особе, нпр.: *глас њевача / сѝнкера / говорника / новинара / ѝријайѝеља / менаџера / Персе / момака* итд., при чему се, када улогу посесора има појам с ознаком персоналност /+/, уместо генитива уз примарни колокат могу наћи и присвојни придеви, мада њихова значења нису у потпуности идентична, нпр.: *очев / ѝријайѝељев / дејѝејшов / ѝросјаков / Лекин / Слаков глас* итд.¹³ Број и врста секундарних колоката у овим случајевима практично су неограничени тако да веза међу члановима оваквих спојева није чврста.

Осим присвојних придева с лексемом *глас* колоцирају и друге врсте придева који овај појам квалификују према различитим критеријима. Тако *глас* према основним својствима звучности може бити *висок, низак, дубок, ѝанак, сѝпан, груб, баршунасѝи, ѝискав, ѝискуѝиав, крешѝиав, крѝљив, врѝскав, јасан, звонак, ошѝпар, ѝиш, снажан, јак, слаб, резак, ѝродоран, ѝромукао, ѝригушен* итд., а према општем утиску који оставља на саговорника – *мекан, мио, леѝ, благ, (не)ѝријайѝан, умљавѝи, сладак, (не)ѝознаѝи, весео, (не)ѝријайѝељски, ружан, ѝоѝао, хладан, љуѝиѝи, ауѝиориѝиѝиван, сѝегнуѝи, досадан, сѝрасѝивен, бајан, озбиљан, безбојан, безбрижан, безнадан, болеснички, драг, ѝолеѝан, болан, извешѝачен, моноѝтон, неугодан, узвишен, неразговешѝан, мазан, ѝуѝен, челичан, неодлучан, жалосѝан, ѝлчан, несигуран* итд. Ако се има у виду облик испољавања, *глас* може бити *исѝрекидан, дрхѝиав* итд. За сам колокациони опсег лексеме *глас* у

¹¹ Ово је скраћени облик дефиниције која је дата у РСАНУ.

¹² У оквиру првог значења у РСАНУ налазе се и следећа подзначења лексеме *глас*: примарно значење са ознаком фиг. – 1) „звучи, шум (стварни или замишљени) који подсећа на људски говор“; 2) а. „унутрашњи, природни нагон, опомена, израз неког унутрашњег осећања, савести, свести“; б. „звучи које производе нарочити органи животиња (крик, дрека, цвркул и сл.)“; в. „звучи неживих звучних извора (музичких инструмената и др.); шумови које одају разни предмети, направе или које изазивају природне појаве“. Будући да се њоме указује на појам који је произведен деловањем неких механизма или природних појава, именица *глас* може се још комбиновати с лексемама којима се именују животиње, разни инструменти, предмети, појаве и сл., нпр.: *глас бика / жабе / жбрала / ѝеѝла / фрале / звона / оружја / воде* итд.

¹³ Посебни су случајеви са придевским формантима *-ски* или *-(и)ји*: *ѝријайѝељски глас, деч(и)ји глас*.

овом значењу важно је приметити да је број појединачних придева с којима се она комбинује веома велик, али да је број семантичких класа којима ти придеви припадају ограничен (не може, нпр., **шежак* или **илав глас*). Придевске речи које детерминишу дату именицу према одређеном својству углавном су употребљене у неком од својих секундарних значења.

Лексема *глас* преузима облик генитива у случајевима када се испред ње нађу именице попут *боја* или *висина*. Овде је реч о ограниченим спојевима који углавном захтевају да буду прецизније детерминисани (нпр. *Не свиђа ми се његова боја гласа*).¹⁴

У објекатској позицији лексема *глас* колоцира с оним глаголима којима се именује произвођење или извесна модификација тона, нпр.: (*ис*)*јуситији* ((*ис*)*јушитији*) / *произвесити* (*производити*) / *ода(ва)ти* / (*јо*)*дићи* ((*јо*)*дизати*) / *јовисити* / *снизити* / *сјуситији* (*сјушитији*) / *мењати* / *јроменији* / *конјролисати*. Ова именица такође се појављује као објекат глагола перцепције, спознаје или говорних активности, нпр.: *чујти* / *слушати* / *ослушкивати* / (*јре*)*јозна(ва)ти* / *разазна(ва)ти* / *ојонашати* / *имитирати* (*нечији*) *глас*.¹⁵ Субјекат, тј. вршилац радње наведених глагола по правилу је појам с ознаком персоналност /+/, активност /+/. Занимљиво је да у новије време, као резултат развоја технике, настају ситуације у којима је могуће употребити глаголско-именички спој *јојазмити* / *јосудити* (*некоме*) (*свој*) *глас*.

У субјекатској позицији у наведеном значењу лексема *глас* за себе везује глаголе који својом семантиком упућују на промену интензитета тона, затим на начин његовог простирања, његово ширење, испољавање и сл., нпр.: *глас (нечији) се јојача(ва)* / *несјаје (несјане)* / *шири се* / *дој(и)ре* / *долази (дође)* / *иде* / *јодрхјава* / *дрхти* / *кида се* / *јпрејери* / *одјекује (одјекне)* / *звучи* / *бруји* / *јечи* итд.¹⁶ Будући да та именица у оваквим субјекатско-предикатским спојевима не може бити прави агенс, овде се ради о медијалним конструкцијама. Глаголи којима се именују комуникативне активности, као што су, нпр.: *говорити*, *јитијати*, *одговорити* итд. могу се везати за наведену именицу само у случајевима када она развије метонимијско значење 'особа која производи глас', нпр. *Чује се како јонеки глас јријоведа о нечему смешном*.

Предлог у с именицом *глас* у локативу уз обавезни посесор такође се појављује када она реализује своје основно значење, нпр. *Неки најучао јризвук у његовом гласу одавао је мучно унујарње јрејерење*. *У њеном гласу јромуклом од дугог јтужења ... осјећа се нешјо као сласи од јживљеног и реченог*. *Ту се Шћейан јодбочи, у гласу му забруја она свечана здравичарска поја*.

2.3. *Глас* = 'способност': Метонимијском трансформацијом развијена је семантика 'способност рада говорних органа, моћ говора; способност или дар за певање' (у РСАНУ под бројем 2). Број лексема с којима именица *глас*

¹⁴ Сви примери преузети су из *Речника срјскохрвајскога књижевног језика* Матице српске (у даљем тексту РСМС), РСАНУ и новинских текстова, а веома мали број, као што је то овде случај, саставно је аутор рада.

¹⁵ Треба истаћи да је у овим глаголским синтагмама посесивни детерминатор уз именицу *глас* обавезан, док у првој групи примера с глаголима којима се указује на извесну промену тона таква детерминација изостаје зато што се подразумева да је реч о појму који припада субјекту.

¹⁶ И у оваквим примерима уз именицу *глас* обавезна је појава посесивног придева, датива или генитива или се тај тип одредбе подразумева.

колоцира при реализацији наведеног значења врло је мали. Ради се углавном о глаголско-именичким спојевима у којима се као секундарни колокати појављују глаголи, одн. глаголске конструкције, нпр.: (*из*)*губийи глас, остийи без гласа, имийи / немаийи глас(а)*.

2.4.1. *Глас* = 'певачки тип': Термилошки статус ова лексема има у случају када се њоме у музици именује 'певачки тип, врста према регистру тонова које певач може певати'.¹⁷ Тада се уз њу јављају придеви: *мушки, женски, дечачки*. Ова лексема може се комбиновати евентуално још и с именицом *број*, одн. с неком другом речју с квантификационом вредношћу.

2.4.2. *Глас* = 'елеменат говора': Као термин ова лексема може се односити и на појам из области фонетике па се тако при значењу 'артикулисани звук као основни елеменат говора, који улази у састав слогова и речи'¹⁸ уз именицу *глас* јављају придеви, такође, у термилошким скуповима. Тим придевима овај појам може се квалификовати према месту артикулације, нпр.: *уснени, зубни, њредњонеичани, задњонеичани, носни* итд., затим према начину, нпр.: *сџрујни, сливени, ѡраскави* и сл., према звучности: *звучни, безвучни*.¹⁹ С оваквом лексемом у позицији објекта комбинују се и глаголи са значењем говорне и писане активности, нпр. (*из*)*говорийи / ѡсасийи / изоставийи глас*. Синтагма *једначење гласова* представља устаљени скуп који има термилошки статус.

2.5. *Глас* = 'вест': Како показује РСАНУ, даља семантичка дисперзија лексема *глас* своди се на појам који укључује извештај па се тако ова именичка реч може реализовати у значењу 'вест, новост обавештење; писмо, порука' или још прецизније 'оно што се прича, гласина, непроверена вест' (у РСАНУ под бројем 5. а). Да је, заиста, реч о појмовима с одређеном садржином, види се и на основу тога што се за именицу *глас* често везује допунска клауза којом се дати садржај експлицира. Због таквог значења ова лексема удружује се углавном с придевима који на извештај начин квалификују одређени садржај, често преко утиска који он оставља на учесника неког комуникационог догађаја, нпр.: *добар / лей / ружан / (не)ѡријайан / занимљив* и сл. Као објекатски члан глаголско-именичког споја лексема *глас* везује се за оне глаголе којима се указује на просторно транспоновање, нпр.: *донейи / ѡренейи (ѡреносийи) / (ѡро)носийи (ѡронейи) / ѡсласийи / разносийи / оставийи / ѡримийи / добийи глас*.²⁰ Уколико се нађе у субјекатској позицији, дата лексема комбинује се с глаголима *ѡући (ѡуче глас)* или *букнуийи* којима се сугерише

¹⁷ Ово је скраћена верзија дефиниције из РСАНУ дате под 3. а. „певачки тип, врста, према регистру тонова које певач може певати; једна од мелодијских линија у вишегласном музичком комаду“.

¹⁸ И овде се даје скраћена семантичка дефиниција која је у РСАНУ издвојена под 4. а. „артикулисани звук као основни елеменат говора, који улази у састав слогова и речи; нарочита артикулација која има посебно (узвичко и сл.) значење, а не улази у састав речи“.

¹⁹ Уместо ових придева могу стајати њихови еквиваленти страног порекла, што је иначе и уобичајено у термилошким системима, нпр.: *лабијални, денјални, веларни* итд.

²⁰ У *Фразеолошком рјечнику* Ј. Матешића (1982) конструкције *донейи глас, ѡренейи (ѡроносийи) глас* третирају се као фразеологизми и налазе се у оквиру одреднице *глас*.

изненадна и неочекивана појава неке вести, одн. с глаголима који, такође, упућују на просторну дисперзију, нпр.: *глас се шири / њућује / иде / њроноси се*²¹ итд.

2.6. *Глас* = 'мишљење, став': Компоненту која се тиче садржаја налазимо и у значењу 'мишљење, став оцена, поглед' (у РСАНУ под бројем 7. а). Пошто у овом случају лексема *глас* именује појам настао као резултат когнитивне активности, а таква активност својствена је једино човеку, уз дату лексеми јавиће се именице у генитиву с таквим значењем, које често може бити и резултат метонимијске трансформације, нпр.: *глас јавности / народа / новина* итд. Уместо посесивног генитива уз ову именицу може се појавити и присвојни придев, нпр.: *Миланов / дедин* итд. Осим тога уз исту именицу срећу се и они придеви којима се квалификује садржај појма, одн. учинак који тај садржај остварује, нпр.: *(не)џрихваћљив / сугестииван глас* и сл. Глаголско-именичке синтагме у којима је именица *глас* у објекатској позицији конституишу још и глаголи са значењем говорне активности, одн. глаголи перцепције, нпр.: *саопштивајти (саопштивајти) / навести (наводи) / чути / слушати (нечији) глас* итд.

2.7. *Глас* = 'изборна воља': У политичком, па самим тим и у медијском дискурсу лексема *глас* најчешће се јавља у значењу 'изражена појединачна воља, сагласност, став при изјашњавању већег броја лица о нечему (на изборима, приликом заједничког решавања неког питања и сл.)' (у РСАНУ под бројем 8. а). И у овом случају дата лексема удружује се с посесивним придевима, нпр.: *Јованов глас*. Будући да се њоме именује појам чије је обавезно обележје избројивост, уз именицу *глас* појављују се речи или изрази с квантификационом вредношћу – бројеви, именице, прилози, нпр.: *двадесет / џридесет џет одсто / већина / много / више / мало / мање гласова* итд. Спектар придева који се срећу уз лексеми *глас* није велик, нпр.: *одлучујући / џреосијали гласови*. У исто време овде се ради о појму којим је могуће располагати као да је у питању конкретни предмет па се стога уз наведену именицу јављају следећи глаголи *да(ва)јти / џклонити (џклањати) / (џ)делити / џреброја(ва)јти / доби(ја)јти / скујити (скујљати) гласове*²² итд., при чему је у примерима овог типа уобичајенија употреба именице у множини. На другој страни, када се лексема *глас* нађе у субјекатској позицији, улогу предиката могу преузети глаголи попут *одлучи(ва)јти / недостијајти* и сл.

3. Именска компонента *глас* у устаљеном, фразеолошком изразу

3.1. Лексема *глас* конституише и велик број устаљених скупова речи, нпр.: *бије (за) глас, без џрага и гласа, из свег гласа* итд. Како је претходно наглашено, овде се као важан проблем јавља одвајање колокација од идиоматских конструкција, одн. одвајање устаљених изрази од онога што сматрамо правим фразеологизмима. У поступку раздвајања колокација од идиома у енглеском језику А. Нејгебауер служи се тестом метафоризације и метонимизације: „Ако оба колоката (лева и десна страна) или главни колокат ... имају пре-

²¹ И конструкције овог типа могу се наћи у *Рјечнику* Ј. Матешиа (1982) под одредницом *глас*.

²² У *Рјечнику* Ј. Матешиа (1982) под одредницом *глас* налазимо фразеологизам *дајти / давајти глас* у значењу 'гласати за кога, бирати / изабрати кога / што'. Конструкције овог типа боље је посматрати као глаголску перифразу (Мразовић, Вукадиновић 1990), одн. декомпоновани предикат (Радовановић 1977).

несена значења, колокација је идиом; ако ниједан од два колоката, или само зависни колокат ... показује пренос значења, колокација је КУ“ (Нејгебауер 1982: 345).²³ Овакво разграничавање није баш применљиво на српски језик због веома разуђене полисемантичности лексема, што значи да колокациони опсег једне лексеме у великој мери зависи од њене конкретне семантичке реализације.

Као што је већ речено, лексема *глас* колоцира с глаголом *изгубити* само у случајевима када реализује секундарно значење, добијено метонимијом: 'способност рада говорних органа, моћ говора', а такву конструкцију, можемо сматрати чврстим спојем, али не идиоматским.²⁴ Осим тога, постоје и они фразеологизми код којих један од конституената може остварити и своје основно значење (нпр. *обећавају брда и долине*). То показује да за поступак одвајања колокација од идиома нису пресудне само модификације семантичког садржаја њихових чланова, већ и друга њихова обележја. На тешкоће при разврставању оваквих лексичких скупова указује и Т. Прћић: „Битно је овде нагласити како јасну и оштру линију разграничења између колокација и идиома није могуће повући ...“ (1997: 116). Стога овај аутор сматра да је лексичке спојеве најбоље посматрати као „континуум, између дифузности и компактности, одн. композитивности и идиоматизованости“ (Прћић 1997: 116).

Устаљени скупови речи, без обзира на то да ли се ради о правим фразеологизмима, вишечланим лексемама, као што су нпр. неки термини или пак о устаљеним конструкцијама, у нашим дескриптивним речницима обједињени су у једној рубрици која је обележена знаком изр(аз), док су у посебну рубрику сврстане народне пословице. Исти принцип примењен је и у РСАНУ када је реч о обради оних скупова у којима се среће лексема *глас*. Ако се погледа наведени списак, уочава се да је веза међу члановима побројаних лексемских скупова заиста чврста, што може бити кључни критериј за њихово разликовање од колокација у којима постоји могућност замене, најчешће секундарног колоката. Знатно је, међутим, теже успоставити разлику између онога што би се сматрало само устаљеном конструкцијом и онога што би се подвело под фразеологизам. У том поступку важно је имати на уму основне карактеристике фразеолошких јединица.²⁵

3.2. У фразеолошке можемо несумњиво уврстити следеће скупове с лексичком компонентом *глас*: *бије га (их и сл.) глас* ('влада о њему (њима и сл.)

²³ Код овог аутора КУ је скраћеница за колокације у ужем смислу.

²⁴ Овај свој став А. Нејгебауер је прецизирао у каснијем раду: „можда се идиоми могу издвојити по свом актуелно метафоричком преносу значења, док се формације засноване на 'мртвој' метафори, или на фигурама из семантичке и животне сфере субјекта или објекта (метонимија, синегдоха, литота), где је пренос значења из конкретног у апстрактно, из ужег у шире итд., а не из сфере субјекта / објекта у неку другу – могу сматрати колокацијама у ужем смислу“ (Нејгебауер 1986: 105).

²⁵ Наиме, у литератури се фразеологизми обично дефинишу као стабилни, нерашчлањиви спојеви чији су се чланови, под утицајем разних околности историјског развоја језика, чврсто повезали у јединствену целину дајући тако обједињени ново значење. Оно што фразеологизам одваја од осталих устаљених скупова свакако јесте његова експресивност, тако да он мање-више постаје моћно језичко средство за преносење субјективног става говорника. У том смислу служење фразеологизмима може знатно обогатити израз појединца и допринети живљем, сликовитијем и, свакако, субјективном саопштавању.

извесно мишљење, чувен је, познат је’), *глас ваијијућег у џусијињи* (‘узалудан глас, узалудно настојање, покушај’), *бији на (добру, злу) гласу* (‘бити познат, чувен по добру, злу или уопште’), *изићи (излазији) на (зао) глас* (‘стећи (стицати) глас, постати познат, чувен (по добру или злу)’), *(џо)дићи, (џо)дизаји глас* (‘заузети се, заузимати се, јавно, отворено иступати, иступити (за нешто, против нечега)’), *ни љрага ни гласа (ни гласа ни љрага) (некоме, од неког, нечега)* (‘нестао (нестало и сл.) незнано куд, да се не зна где је и шта је с њим (њом и сл.)’), *из свег гласа* (‘веома гласно, што се може гласније’) итд.

Спојевима именице *глас* и помоћног глагола, одн. глагола *имаји* – *глас је (беше и сл.)*, *глас има* у значењу ‘говори се (говорило се), прича се, чује се’²⁶ – тешко да би се могли сврстати у фразеологизме будући да се не одликују експресивношћу. Исти статус има и синтагма *љраво гласа*²⁷, која има значење ‘право грађанина да учествује у изборима (да бира или да буде биран), право гласања’. У овом споју лексема *глас* реализује једно од својих секундарних значења (последње анализирано). Конструкције овог типа у нашем језику захтевају још да буду детаљно разматране и систематизоване.

4. Предлог за израду речника колокација

4.1. На основу анализе колокационог опсега лексеме *глас* може се закључити да је за израду неког будућег речника колокација у српском језику од велике важности њена семантичка структура, одн. семантички садржај који лексема остварује у одређеном контексту. Осим тога, за овакав један речник битно је утврдити степен везаности који постоји међу колокатима те јасно разграничити лабавије и чвршће спојеве, од оних који се сматрају чврсто сраслим, неодвојивим.

Јасно је да у поступку израде речника колокација стандардног језика дескриптивни речници могу послужити као њихова основа како у погледу избора јединица које ће у њега ући тако и у погледу селекције и дефинисања значења. Што се тиче самог избора лексема према којима би се конструисале одреднице у овом посебном типу речника, треба нагласити да је тај поступак условљен првенствено његовом наменом. Уколико би, нпр., речник служио странцима при учењу српског језика, онда би у њега морала ући она лексика која је неопходна за стицање основног знања и која би омогућила да се савладају препреке на најједноставијем нивоу споразумевања са изворним говорницима.²⁸ Па чак и када речник нема такву намену, базична лексика, тј. лексика која се тиче самог човека – његових способности, активности, окружења и сл. – мора у њему наћи своје место.²⁹

Структура одреднице једне лексеме у једнојезичном речнику колокација треба да обухвати неколико различитих елемената. При њеном структурира-

²⁶ Исте спојеве остварује и лексема *реч*, нпр. *О џоме је било речи на јучерашњем сасијанку*.

²⁷ Овај спој у форми *имаји љраво гласа* налазимо у *Рјечнику* Ј. Матешаћа (1982).

²⁸ О принципима израде једног таквог речника в. у: Дражић (2007).

²⁹ Застарелу и архаичну лексику, одн. лексику која је у неком другом погледу обележена требало би уврстити у оне колокацијске речнике који би имали ту намену. Иначе, такви лексички слојеви само би оптерећивали речник колокација стандардног језика.

њу најважније је успоставити хијерархију значења, одн. издвојити она значења која су с аспекта савременог говорника релевантна, а то значи само актуелна значења, необележена у било ком погледу, као и она која су фреквентнија.

За свако појединачно значење неопходно је успоставити колокационим низ лексема, тј. секундарних колоката с којима се одредничка реч комбинује, а такво распоређивање ваљало би обавити према врсти речи, да би се видела и њена способност удруживања с одређеним врстама речи. При успостављању колокационог низа предност треба дати уобичајеним, фреквентним и очекиваним спојевима, што значи да у речник никако не би требало укључити неуобичајене спојеве, настале као резултат креативности појединих аутора. Посебном ознаком требало би истаћи везане колокације, а нарочито оне с термилошким статусом. Као полазна основа за утврђивање колокационог опсега једне лексеме могу послужити примери наведени у дескриптивним речницима.

4.2. Посебан проблем при изради речника колокација несумњиво представља то да ли у њега треба унети устаљене спојеве речи и које су то синтагматске везе.³⁰ Сматрамо да се у њима мора наћи место за устаљене конструкције као што су, у овом случају, *право гласа*, *глас је*, *има глас* и сл., које се не могу подвести ни под фразеологизме ни под колокације у класичном смислу те речи. Посебно стога што ове устаљене конструкције које се не сматрају фразеологизмима, а чија је учесталост у нашем језику изузетно велика, нису до сада посебно истражене и систематизоване, тако да би изради речника колокације требало да претходе сличне анализе.

5. Именица ГЛАС као лексикографска одредница

На основу свега до сада реченог, на примеру лексеме *глас*, дајемо предлог како би могла изгледати одредница у једном колокацијском речнику:

глас м (мн. гласови)³¹

1. *звук или збир звукова људских говорних органа настиао као резултат говорења или њевања*

♣ ГЛАС + им. → певача, спикера, говорника, новинара, пријатеља, Персе, менаџера, момака: *Чу се из кујне глас жаросне госпође Персе. Чуо сам глас менаџера који даје последња ујуйиства. Чују се гласови момака и снажан победнички глас козбашии.*

³⁰ Фразеологизми као посебан лексички слој своје место имају у специјалним – фразеолошким речницима у којима је заступљен и посебан принцип њихове обраде те овај слој лексике не треба уносити у речнике колокација.

³¹ Скраћенице и симболи: м – мушки род; мн. – множина; им. – именица; прид. – придев; гл. – глагол; предл. – предлог; квант. – реч с квантификационим значењем; → могућност колоцирања; ♥ – колокација с термилошким вредношћу; ♣ – отворена колокација; ● ограничена колокација; ♦ – везана колокација. Како је већ речено, примери су преузети из РМС, РСАНУ, новинских текстова, а врло мали број саставио је и аутор рада.

- ◆ им. + ГЛАС → боја, висина: *Звонка, ситрасна боја њеног гласа, његова необична интонација најпераше гомилу да се уйиша.*
- ♣ прид. + ГЛАС → очев, пријатељев, дечаков, људски, просјаков, Лекин, Славков: *Гњев ... одзвања из очева гласа. Док је с говорнице слушао њискав Лекин глас, Јовандека се зубоболно мршћило и ошпресао главом као да се брани од мува. Угњетач Српства – имитовао је њојкуковник кезаво Славков глас.*
- прид. + ГЛАС → висок, низак, дубок, танак, ситан, груб, баршунаст, пискав, пискутав, крештав, кричљив, врискав, јасан, звонак, оштар, тих, снажан, јак, слаб, резак, продоран, промукао, пригушен: *Цикнуо је најзад њако високим и ошћирим гласом, као да је загребао ножем њо сјаклу. Прлазе мамурни њраќићанџи и њолицјски њисари вечно њромукла гласа. Неоднесено и кржљаво, Марино дијетје је славим гласом ... одговорило на сћуден.*
- мекан, мио, леп, благ, (не)пријатан, умиљат, сладак, (не)познат, весео, (не)пријатељски, ружан, топао, хладан, љугит, ауторитативан, стегнут, досадан, страствен, бајан, озбиљан, безбојан, безбрижан, безнадан, болеснички, драг, полетан, весео, болан, извештачен, монотон, неугодан, узвишен, неразговетан, мазан, путен, челичан, неодлучан, жалостан, плачан, несигуран: *Ситрасћвени глас њвој није сејина њесма славуја.*
- испрекидан, дрхтав, уздрхтао: *После дужег њушања изговори згушеним, уздрхћалим, једва чујним гласом.*
- гл. + ГЛАС → (ис)пустити ((ис)пуштати), произвести (производити), ода(ва)ти, подићи, повисити, синзити (снижава-ти), дићи (дизати), спустити (спуштати), мењати, контролисати: *Зайћурно се мало у сћолицу, ња њусћило глас, а диже обрве, и везе и кићи све лејше и лејше. И од узбуђења нисам могао да конћиролишем свој глас.*
- чути, слушати, ослушкивати, (пре)позна(ва)ти, разазна(ва)ти, опонашати, имитирати: *Љух колску лућу и глас: – Ајс, галоња! Ослушкивала је гласове који су ноћ нису њресћајали да жаморе око ваћара. Једва се Лазар оавесћи и њознаде глас.*
- позајмити (позајмљивати), посудити (посућивати): *Сури Круз ... (је добила) њонуду да њосуди глас њоларном медведићу Кнућу у анимираном филму.*
- ГЛАС + гл. → појача(ва)ти се, расти, неста(ја)ти, ширити се, допрети (допирати), доћи (долазити), ићи, подрхта-

вати, дрхтати, кидати се, треперити, одјекивати (одјекнути), звучати, брујати, јечати: *Мало ђо мало ђочеше да расћу њихови гласови и да се одвајају од хуке из бадња, ђодрхћивања коша и чекећана чекећала. Његов глас је звучао ђријатно, бариунастђо. Кад говори о вама још данас му глас ђирейери. Чула ... је како ... из очеве собе једнако долази шум, чак и гласови. Истђом одјекну Рељин глас.*

- предл. + ГЛАС → у: У њеном гласу ђромуклом од дугог ђуужења ... осјећа се нештђо као сласђи од иживљеног и реченог. Ту се Шћейан ђодбочи, у гласу му забруја она свечана здравичарска ноћа.

2. сђособностђ рада говорних органа, моћ говора; сђособностђ или дар за ђевање

- гл. + ГЛАС → (из)губити, оста(ја)ти без, имати, немати: *Насред чаршије викао је шћелал ... који све више губи глас.*

3. ђевачки ђић, врстђа ђрема регистђу ђонова које ђевач може ђеватђи

- прид. + ГЛАС → мушки, женски, дечачки: *Алђи ... [је] дубок женски или дечачки глас.*
- квант. + ГЛАСА / ГЛАСОВА → четири: *Мелодије црквених наших ђесама ђо музичким законима мейћнуо сам у чећири гласа: сойран, алђи, ђенор и бас.*

4. арђикулисани звук као основни елеменатђ говора, који улази у сасђав слогова и речи

- ♥ им. + ГЛАСОВА → једначење: *Асимилација ... [је] једначење ... једних гласова с другима.*
- прид. + ГЛАС → уснени, зубни, носни, предњонепчани, задњонепчани, струјни, сливени, праскави, звучни, беззвучни: *Назал ... [је] носни глас ђри чијем изговору ваздушна, зрачна сђруја ђролази и кроз нос.*
- гл. + ГЛАС → (из)говорити (изговарати), писати, изоставити: *Поједина ријеч, слог или глас ђисали су се ђомоћу ... косих клинова.*

5. вестђи, новостђи обавешћене; оно шћо се ђрича, гласина, неђроверена вестђи

- прид. + ГЛАС → добар, леп, ружан, (не)пријатан, занимљив: *Плашћише мушћулук за добар глас. Лијеје ђи гласе доносим.*
- гл. + ГЛАС → донети (доносити), пренети (преносити), (про)носити (пронети), послати, разносити, оставити, примити, доби(ја)ти: *Пећи ђобјеже да донесе глас како им је било. Пошаљи мени глас ђо вјесници шћо сућира ћу је к шћеби ођћравитђи.*

- ГЛАС + гл. → пући, букнути: *Сушрадан ључе глас селом да је неко ноћу Пишићу искасаио. По селу букну глас да ће Панћелићи да се деле.*
→ ширити се, путовати, проносити се, ићи: *Шири се глас да је насћрадао. Сћадоше се љроносићи гласови ... да је у савезу са нечасћивим. Пред њим је [је] ишао глас какав се шири око изнимно сћрашних љојава.*

6. мишљење, сћав оцена

- ♣ ГЛАС + им. → јавности, народа, новина: *Књижевни криићар ... се не сме завесћи ни гласом народа ... а ни судом књижевних великана. Данас је глас новина сугесћивнији.*
- ♣ прид. + ГЛАС → Миланов, дедин: *Миланов глас љреба уважићи.*
- прид. + ГЛАС → (не)прихватљив, сугестиван: *То је нећрихвасћљив глас.*
- гл. + ГЛАС → саопштити (саопштавати), навести (наводити), чути, уважити (уважавати): *Треба чући глас народа.*

7. изражена љојединачна воља, сагласносћ, сћав љри изјасњавану већег броја лица о нечему (на изборима, љриликом заједничког решавања неког љићања и сл.)

- ◆ им. + ГЛАС → право: *Минисћар који је љоћисао указ, о чијој се законийосћи расћрављало, није имао љраво гласа.*
- ♣ прид. + ГЛАС → Јованов: *Јованов глас биће довољан да љобедимо.*
→ одлучујући, преостали: *То ће бићи одлучујући гласови. Једини љреосћали глас добио је Брей Фарв.*
- ♣ квант. + ГЛАСА / ГЛАСОВА → двадесет, тридесет пет одсто, већина, много, више, мало, мање: *Довољна [је] била и само односна већина гласова љоройничких, ља да се оћћуженик може огласићи за крива.*
- гл. + ГЛАС → да(ва)ти, поклонити (поклањати), (по)делити, преброја(ва)ти, доби(ја)ти, скупити (скупљати): *Даћемо му свој глас.*
- ГЛАС + гл. → одлучи(ва)ти, недостајати: *Ако би се љри гласану гласови љоделили љодједнако, одлучује глас љредмећног насћавника.*

Изр.

- глас је (беше и сл.), глас има говори се (говорило се), љрича се, чује се – *Онамадне бјеше глас, да је Радичевић осћавио службу. У селу има глас ... да је Видак незаконий син Караћорћев.*

Семантичка анализа једног примера указује на то којим је све сегментима неопходно посветити пажњу при утврђивању колокационог опсега лексема како би се њихова спојивост описала у једном лексикографском приручнику. Важност оваквих специјалних речника огледа се првенствено у њиховој могућности да пруже најбољи увид у основне законитости удруживања лексема, тачније да открију које речи и у којим значењима испољавају најширу колокабилност. Осим општих речника колокација, могу се сачинити и они ужег домена у којима би била представљена колокабилност појединачних врста речи (нпр. речници колокација именица, придева, глагола итд.), затим они који би покривали посебне функционалне стилове и др.

ЛИТЕРАТУРА

- Benson, M., Benson, E., Ilson, R. (1986). *The BBI Dictionary of English Word Combinations. A Guide to Word Combinations*. Amsterdam – Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Бенсон, М., Бенсон, Е., Илсон, Р. (1990). *Комбинаиторни речник енглеског језика*. Београд: Нолит.
- Готштајн, Јб. (1986). *Синонимија у колокацијама (на примерима енглеског језика научне аргументације)*. Нови Сад: Институт за стране језике и књижевности Филозофског факултета.
- Драгићевић, Р. (2007). *Лексикологија српског језика*. Београд: Завод за уџбенике.
- Дражић, Ј. (2007). Теоријски оквир за израду минималног речника колокација српског језика као страног. *Лингвистичке свеске б: Синтаксичка исцраживања (дијахроно-синхрони план)*. Нови Сад: Филозофски факултет.
- Енгел, У., Микић, П. (1982). Валентност глагола у речницима. *Зборник радова Института за стране језике и књижевности*. Нови Сад, 4: 287–291.
- Иричанин, Г. (1997). Валентност и речник – контрастивно поређење (немачки–српски) према депендентијалном граматичком моделу манхајмске школе на примерима глагола са препозиционалном допуном. *Научни састајник славистија у Вукове дане*. Београд, 26/2: 441–448.
- Киршова, М. (1997). Нека запажања поводом структуре рекцијског речника. *Научни састајник славистија у Вукове дане*. Београд, 26/2: 433–439.
- LTP Dictionary of Selected Collocations* (1997). Urednici: Jimmie Hill, Michael Lewis. London.
- Матешкић, Ј. (1982). *Фразеолошки рјечник хрватскога или српскога језика*. Загреб: Школска књига.
- Менац, А., Финк-Арсовски, Ж., Вентурин, Р. (2003). *Хрватски фразеолошки рјечник*. Загреб: Наклада Љевак.
- Михајловић, Ј. (1998). Рекција у двојезичним речницима руског и српског језика. *Славистика*. Београд, II: 162–168.
- Мразовић, П., Вукадиновић, З. (1990). *Граматика српскохрватског језика за странце*. Сремски Карловци: Издавачка књижарница Зорана Стојановића – Нови Сад: Добра вест.
- Мршевић-Радовић, Д. (1987). *Фразеолошке глаголско-именичке синтагме у савременом српскохрватском језику*. Београд: Филолошки факултет.
- Нејгебауер, А. (1982). Одлике колокација у енглеском језику. *Зборник радова Института за стране језике и књижевности*. Нови Сад, 4: 339–349.

- Нејгебауер, А. (1986). Лексикографски системи и грађа у у функцији израде енглеско-српскохрватског речника колокација. *Зборник радова Института за српске језике и књижевности*. Нови Сад, 7: 93–121.
- Oxford Collocations Dictionary for students of English*. (2002). Oxford: Oxford University Press.
- Перваз, Д. (1990). Колокација: од речи до термина. *Научни саставак слависти у Вукове дане*. Београд, 18/1: 59–67.
- Петровић, В., Дудић, К. (1989). *Речник глагола са грамађичким и лексичким дојунима*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства – Нови Сад: Завод за издавање уџбеника.
- Радовановић, М. (1977). Декомпоновање предиката (на примерима из српскохрватског језика). *Јужнословенски филолог*. Београд, XXXIII: 53–80.
- Речник српскохрватског књижевног језика*. (1967–1976). Нови Сад: Матица српска – Загреб: Матица хрватска (Матица српска – Матица хрватска I–III, Матица српска IV–VI).
- Речник српскохрватског књижевног и народног језика*. (1959–2001). Београд: Српска академија наука и уметности.
- Риђановић, М. (1985). *Језик и његова стилистика*. Сарајево: Свјетлост, ООУР Завод за уџбенике и наставна средства.
- Тополинска, З. (2002). Шта тражим у речнику? *Дескриптивна лексикографија стандардног језика и њене теоријске основе*. Београд: Српска академија наука и уметности, Институт за српски језик САНУ – Нови Сад: Матица српска. 33–37.
- Нлебес, В. (1998). *Connect Your Words: A Dictionary of Collocations*. Beograd: Trebnik.
- Штрбац, Г. (2005а). О једном типу морфосинтаксичког речника. *Наш језик*. Београд, XXXVI/1–4: 76–85.
- Штрбац, Г. (2005б). Прилог изради речника валенције глагола емоционалног садржаја. *Прилози проучавању језика*. Нови Сад, 36: 173–196.

S u m m a r y

Gordana Štrbac

PRINCIPLES FOR COMPILATION OF A COLLOCATION DICTIONARY IN SERBIAN LANGUAGE

For compilation of a collocation dictionary in Serbian language first it is necessary to do theoretical research into the combinations of words. The results of these researches have practical value and they can be used for compilation of that dictionary.

In this work it is very important to notice that almost every word has more than one meaning and that its collocability depend on its semantic structure. Also, the problem is to separate the collocations from the idioms.